

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Eiropas Kopienas programmas un citi finansējuma avoti

Irīna Kulitāne
2012.gada 7.un 8.janvārī

100% no projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas
Sociālā fonda starpniecību
Apakšaktivitāti administrē Valsts kanceleja sadarbībā ar
Sabiedrības integrācijas fondu

Darba kārtība

1. Programmas, kuras administrē EK direktorāti un aģentūras;
2. Citi fondi un programmas.

Programmas, kuras administrē EK direktorāti un aģentūras

- Mūžizglītības programma;
- Programma „Eiropa pilsoņiem”;
- Programma “Kultūra”;
- Programma “Veselība” ;
- Programma “Life”;
- Eko inovāciju programma;
- Programma “Mediji”;
- Programma “Jaunatne darbībā”;
- Programma “Inteliģentā enerģija Eiropai”;
- 7.letvara programma pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai (Horizon2020);
- Atbalsta instrumenti energoefektivitātes projektu sagatavošanai: EIB–ELENA, CEB–ELENA.

Programmas dalībvalstis:

- Eiropas Savienības 27 dalībvalstis;
- EFTA (Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas) un EEZ (Eiropas Ekonomiskās zonas) valstis: Islande, Lihtenšteina, Norvēģija un Šveice;
- Eiropas Savienības kandidātvalstis: Turcija un Horvātija.

Mūžizglītības programmas pārrauga un palīdz īstenot katras dalībvalsts nacionālā aģentūra. Latvijā - Valsts izglītības attīstības aģentūra (www.viaa.gov.lv).

Apakšprogrammas:

- Comenius (vispārējā izglītība);
- Leonardo da Vinci (sākotnējā profesionālā izglītība);
- Grundtvig (pieaugušo izglītība);
- Erasmus (augstākā izglītība);
- Žana Monē programma (akadēmiskajām un pētniecības aktivitātēm).

Atbalstāmās aktivitātes:

- Daudzpusējās un divpusējās skolu partnerības;
- Reģionālās partnerības;
- Sagatavošanas vizītes;
- Pedagoģiskā personāla profesionālā pilnveide;
- Asistentūra (asistentiem);
- Asistentūra (uzņemtajām skolām);
- Skolēnu individuālā mobilitāte.

Divgadīgi projekti, kurā iesaistītas vismaz **3 skolas** no vismaz **3** programmas dalībvalstīm.

Var piedalīties **izglītības iestādes**, kuras īsteno vispārējās izglītības programmas.

Var paredzēt skolēnu vizītes uz partneru skolām, dodot iespēju skolēniem pavadīt kādu laiku citā valstī, kopīgi apmeklēt stundas un pilnveidot svešvalodu prasmes.

Projekta finansējumu katra iestāde pieprasa atsevišķi.

Finansējumam ir noteikta pamatlikme, kas atkarīga no pieteicēja iestādes plānoto mobilitātes pasākumu (viena cilvēka viens ārzemju brauciens) skaita.

Divgadīgi projekti starp **divām skolām**, kur valodas apguves nolūkā skolēnu grupas viesojas viena pie otras. Apmaiņa ilgst vismaz 10 dienas.

Var piedalīties izglītības iestādes, kuras īsteno vispārējās izglītības programmas.

Skolēnu grupu savstarpējā apmaiņa ir obligāta. Skolēniem tiek dota iespēja pavadīt kādu laiku citā valstī, kopīgi apmeklēt stundas un pilnveidot svešvalodu prasmes.

Projekta finansējumu katra iestāde pieprasa atsevišķi.

Finansējumam ir noteikta pamatlikme, kas atkarīga no pieteicēja iestādes plānoto mobilitātes pasākumu (viena cilvēka viens ārzemju brauciens) skaita.

Reģionālās partnerības

Reģionālās vai vietējās pārvaldes institūcijas un pašvaldības, kas sadarbībā ar savas pašvaldības skolām un ar izglītību saistītiem partneriem, veido **divgdāgu partnerību** ar citas Eiropas valsts reģionu.

Finansējumu piešķir 2 gadu laika periodam:

- reģionālās sadarbības veicināšanai vispārējās izglītības atbalstam;
- pieredzes un labas prakses apmaiņai starp divu programmas dalībvalstu reģioniem vai vietējām pašvaldībām, pašām izvēloties projekta tēmu.

Attiecināmās izmaksas: personāla izmaksas, aprīkojuma izmantošanas, ceļa izdevumu, uzturēšanās izmaksas un citas ar projekta darbu saistītas izmaksas.

Pieteikumu var iesniegt tikai reģionālā vai vietējā līmeņa pārvaldes institūcija, kas darbojas skolu izglītības jomā. Katrai pārvaldes institūcijai jāiesaista projektā vismaz viena tās pakļautības skola un vismaz viena izglītības organizācija no šī paša reģiona.

Pieteikumi jāiesniedz gan VIAA, gan otras partnerības dalībvalsts nacionālajā aģentūrā.

Sagatavošanas vizītes

Palīdz iepazīt iespējamos partnerus un kopīgi izstrādāt projekta uzmetumu (aktivitāšu plānu) lai veidotu Comenius skolu partnerības, reģionālās partnerības un/vai tīklojumus.

Vizīšu veidi:

- vizīte potenciālajā partneriestādē;
- kontaktseminārs - seminārs, kur vienuviet satiekas iespējamie projekta partneri no dažādām valstīm un organizācijām.

Pieteikties var izglītības iestāde – iestādes pilnvarots pārstāvis, kas vēlas izveidot jebkāda veida Comenius projektu.

Finansējumu piešķir vienai partnerības sagatavošanas vizītei un tikai tādā gadījumā, ja partnerības projekta pieteikums vēl nav iesniegts.

Pedagoģiskā personāla profesionālā pilnveide (1)

Programma atbalsta:

- 1–6 nedēļu profesionālās pilnveides kursus skolu pedagoģiskajiem darbiniekiem;
- praksi vai darba vērošanu skolā vai ar citā ar skolu izglītību saistītā institūcijā;
- dalību konferencē vai seminārā.

Mērķgrupas profesionālās pilnveides kursos:

skolotāji (tajā skaitā no pirmsskolas un profesionālās izglītības iestādēm); personāls, kas izglīto skolotājus; skolu direktori un administratīvais personāls; personāls, kas iesaistīts starpkultūru izglītībā vai strādā ar imigrantu bērniem; personāls, kas strādā ar skolēniem ar īpašām izglītības vajadzībām; personāls, kas strādā ar riska grupas skolēniem, piemēram, patversmju un klaiņojošo bērnu izglītotāji; konsultanti, piemēram, karjeras konsultanti; izglītības inspektori; skolotāji, kas zaudējuši darbu un/vai pēc pārtraukuma atsāk darbu profesijā.

Mērķgrupas valodas apguves kursos:

skolotāji, kuri vada mācību priekšmeta apguvi svešvalodā; pedagogi, kuri pārkvalificējas par svešvalodu skolotājiem; skolas izglītības personāls, kas piedalās *Comenius* partnerību projektā un kam nepieciešams uzlabot projekta darba valodas prasmes; retāk lietotu valodu skolotāji; pirmskolas vai sākumskolas skolotāji, kam ir/būs jāvada svešvalodu apguve. *Comenius* skolēnu individuālās mobilitātes kontaktskolotāji, kam nepieciešams uzlabot valodas prasmes skolēnu mobilitātes projekta īstenošanai.

Pedagoģiskā personāla profesionālā pilnveide (2)

Ilgums:

- kursiem - 5 dienas līdz 6 nedēļas;
- darba vērošanai un konferencēm/semināriem - līdz 6 nedēļām.

Finansējums: mainīgs un atkarīgs no mācību veida, ilguma un norises valsts.

Visi kursi ir apkopoti mācību kursu datubāzē internetā:

<http://ec.europa.eu/education/trainingdatabase/>

Programma atbalsta līdzdalību arī tajosursos, kas nav iekļauti šajā datubāzē.

Asistentūra (asistentiem)

Asistentūra ir iespēja topošajiem skolotājiem:

- iegūt darba pieredzi ārvalstīs;
- iegūt labāku izpratni par Eiropas dimensiju mācību procesā;
- uzlabot svešvalodu zināšanas;
- iepazīt citu Eiropas valstu izglītības sistēmas;
- uzlabot pedagoģiskās prasmes.

Par asistentu var kļūt:

- topošie skolotāji, kas pedagoģiju ir studējuši vismaz divus gadus;
- jaunie skolotāji, kas ir beiguši studijas, bet vēl nav patstāvīgi strādājuši par skolotājiem.

Asistents saņem stipendiju, kas ļauj viņam pavadīt asistentūras periodu citas Mūžizglītības programmas dalībvalsts skolā.

Comenius asistentūras stipendiju topošais skolotājs var saņemt tikai vienu reizi.

Asistentūra (uzņemošajām skolām)

Ikviena izglītības iestāde, kas īsteno vispārējās izglītības programmas, var pieteikties *Comenius* asistenta (topošā skolotāja) uzņemšanai.

Asistents iegūst darba un dzīves pieredzi citā Eiropas valstī, bet skola saņem šādu papildu atbalstu:

- asistēšana pedagogu mācību stundās, atbalsts skolēnu grupu un projektu darbam;
- skolēnu svešvalodu zināšanu uzlabošana, mācot mācību priekšmetus svešvalodā;
- papildu darbs ar skolēniem, kam ir nepieciešama palīdzība mācībās;
- projektu izstrāde un īstenošana, piemēram, skolu partnerības vai *Comenius* reģionālās partnerības;
- Eiropas dimensijas stiprināšana.

Ilgums: 13 - 45 nedēļas.

Asistenta stipendija sedz ceļa un uzturēšanās izdevumus.

Asistents var būt saistīts ar vairākām, bet ne vairāk kā trim skolām vienlaicīgi.

Skolēnu individuālā mobilitāte

Skolēnu individuālā mobilitāte ir iespēja:

- pamatskolas un vidusskolas skolēniem 3 līdz 10 mēnešus mācīties un dzīvot ārvalstīs;
- pamatskolas un vidusskolas skolēniem gūt Eiropas mācību pieredzi un paplašināt izpratni par Eiropas valstu kultūrām un valodām;
- dzīvojot ārvalstu vidē, apgūt personīgajai izaugsmei nepieciešamās prasmes;
- veidot ilgtspējīgu sadarbību starp Comenius mobilitātes dalībiskolām;
- bagātināt Eiropas dimensiju izglītībā.

Mobilitāti var organizēt starp pamatskolām vai vidusskolām, kas pašlaik ir vai agrāk bijušas iesaistītas Comenius skolu partnerības projektā.

Skolas var pieteikties finansējumam skolēnu mācībām vienā vai vairākās Comenius partnerskolās ārvalstīs. Skolēniem jābūt vismaz 14 gadu vecumā.

Attiecināmās izmaksas:

- skolēniem viena brauciena izmaksas abos virzienos;
- ikmēneša stipendiju katram skolēnam;
- valodu mācību izmaksas un daļu no skolas administratīvajām izmaksām.

Comenius apakšprogrammas projektu pieteikumu iesniegšanas termiņi

- **Skolēnu individuālās mobilitātes** projektiem – šobrīd nav izsludināts;
- **Profesionālās pilnveides** projektiem - 2013.gada 16.janvāris, 30. aprīlis un 17. septembris;
- **Asistentūras** projektiem - 2013. gada 31. janvāris;
- **Daudzpusējo projektu, sadarbības tīkla un papildu pasākumu** projektu pieteikumi – 2013.gada 31.janvāris (jāiesniedz EK Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūrā);
- **Skolu un reģionālo partnerību** projektiem - 2013. gada 21. februāris;
- **Sagatavošanas vizītes:**
  - projektu pieteikumi vizītēm pie partneriem iesniedzami no 2013. gada 1. jūlija un vismaz 2 mēnešus pirms plānotās vizītes pie partnera;
  - projektu pieteikumi kontaktsemināriem iesniedzami atbilstoši VIAA mājas lapā noteiktajiem termiņiem.

Informācija internetā:

http://www.viaa.gov.lv/lat/muzizglitibas_programma/comenius/comenius_konkursi/comenius_izsludinatie/?text_id=11580

http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc84_en.htm

Leonardo da Vinci (sākotnējā profesionālā izglītība)

Atbalstāmās aktivitātes:

- Sadarbības tīkli;
- Inovāciju pārnese;
- Inovāciju attīstība;
- Mobilitāte;
- Partnerības;
- Sagatavošanas vizītes.

Sadarbības tīklu projekti (1)

Projektu specifiskie mērķi:

- novatorisku ideju, pieredzes un zināšanu izzināšana un apkopošana;
- profesionālo prasmju un iemaņu izvērtēšanas sistēmu uzlabošana un nepieciešamo kvalifikāciju noteikšana;
- projekta rezultātu izplatīšana programmas dalībvalstīs.

Partnerībai jābūt pēc iespējas plašākai, iesaistot **vietējās pārvaldes iestādes**, tirdzniecības palātas, tirdzniecības organizācijas, darba devējus un darba ņēmējus, uzņēmumus (tostarp MVU), nevalstiskās organizācijas, zinātniskās izpētes un profesionālās izglītības centrus, universitātes.

Sadarbības tīklu projekti (2)

- Finansējums - līdz 50% no projekta budžeta, nepārsniedzot 150 000 EUR gadā.
- Attiecināmās izmaksas: darba algas, komandējumu izdevumus, iekārtu ekspluatācijas izdevumi.
- Projektu izvērtēšanu un atlasī veic Eiropas Komisija.

Inovāciju pārneses projekti (1)

Palīdz uzlabot Eiropas profesionālās izglītības sistēmas kvalitāti un pievilcību, **pārnesot esošus inovatīvus risinājumus** profesionālajā izglītībā vietējā, reģionālā, nacionālā un sektoru līmenī.

Projektus var iesniegt:

- asociācijas un organizācijas, kas pārstāv profesionālajā izglītībā un apmācībā iesaistītas personas, tai skaitā audzēkņu, vecāku un skolotāju asociācijas;
- uzņēmumi, darba devēju, darba ņēmēju organizācijas un citas ar nodarbinātību saistītas institūcijas, ieskaitot tirdzniecības un rūpniecības kameras;
- institūcijas, kas nodrošina karjeras attīstības atbalstu un tai nepieciešamo informāciju mūžizglītības kontekstā;
- institūcijas, kas vietējā, reģionālā un nacionālā līmenī ir atbildīgas par profesionālās izglītības vai mūžizglītības politiku un sistēmu;
- ar mūžizglītības jautājumiem saistīti pētniecības centri un institūcijas;
- biedrības, nodibinājumi, brīvprātīgo organizācijas un nevalstiskas organizācijas.

Inovāciju pārneses projekti (2)

Projektu ilgums: 1 līdz 2 gadi.

Finansē līdz 75% no projekta izmaksām. Finansējums vienam projektam ir līdz 150 000 EUR gadā.

Attiecināmās izmaksas: projekta personāla darba algas, partneru tikšanās, materiālu izstrāde un izgatavošana, komandējumu izmaksas, citas izmaksas.

Projektā ir būtiski partneri, kuriem ir bagāta pieredze starptautiskā un nacionālā profesionālajā izglītības sistēmā.

Augstākās izglītības institūcijas var piedalīties projektos, tomēr projekta rezultāti nevar būt vērsti uz terciāro līmeni.

Inovāciju attīstības projekti

Mērķis - uzlabot profesionālās izglītības kvalitāti, meklējot kopējus risinājumus līdzīgām problēmām, **veidojot jaunu izglītības politiku, saturu un metodes**, ko varētu piemērot un ieviest ikvienā projekta dalībvalstī.

Projektu ilgums: līdz 2 gadiem.

Finansē līdz 75% no projekta izmaksām.

Finansējums vienam projektam ir līdz 200 000 EUR gadā.

Attiecināmās izmaksas: projekta personāla darba algas, partneru tikšanās, materiālu izstrāde un izgatavošana, komandējumu izmaksas, citas izmaksas.

Mobilitātes projekti

- **Jauniešiem, kas iegūst sākotnējo profesionālo praksi (IVT)** - sākotnējās profesionālās izglītības iestāžu audzēkņiem iespēja veikt mācību procesā paredzēto praksi kādā no *Leonardo da Vinci* programmas dalībvalstīm.
- **Cilvēkiem darba tirgū (PLM)** - strādniekiem, darbiniekiem, pašnodarbinātām personām, bezdarbniekiem, augstskolu beidzējiem iespēja iegūt starptautisku pieredzi/profesionālo praksi.
- **Profesionālās izglītības speciālistiem (VETPRO)** pieredzes apmaiņas iespējas profesionālās izglītības attīstībā iesaistītajiem.

Mobilitātes projekti

jauniešiem, kas iegūst sākotnējo profesionālo praksi

Praksē var doties profesionālajā izglītībā iesaistītie jaunieši (audzēkņi, mācekļi u.c.), izņemot augstākās izglītības studentus. Dalībnieks var piedalīties tikai vienu reizi.

Projektu var pieteikt tikai juridiskas personas.

Ilgums: 2 – 39 nedēļas.

Attiecināmās izmaksas: uzturēšanās izdevumi, ceļa izdevumi, dalībnieku sagatavošanas izdevumi, administratīvie izdevumi.

Katrai valstij ir savas uzturēšanās izmaksu likmes.

Mobilitātes projekti cilvēkiem darba tirgū

Projektā var piedalīties cilvēki darba tirgū: strādnieki, darbinieki, pašnodarbinātās personas, bezdarbnieki, tajā skaitā augstskolu beidzēji. Dalībnieks PLM projektā var piedalīties tikai vienu reizi.

Dalībniekam ir jābūt programmas dalībvalsts pilsonim vai citas valsts pilsonim, ja viņš dzīvo, mācās vai strādā kādā no programmas dalībvalstīm.

Projektu var pieteikt tikai juridiskas personas.

Ilgums: 2 – 26 nedēļas.

Attiecināmās izmaksas: uzturēšanās izdevumi, ceļa izdevumi, dalībnieku sagatavošanas izdevumi, administratīvie izdevumi.

Katrai valstij ir savas uzturēšanās izmaksu likmes.

Mobilitātes projekti profesionālās izglītības speciālistiem

Dalībnieki - **profesionālās izglītības un apmācību speciālisti**: profesijas priekšmetu skolotāji; praktisko mācību skolotāji; prakšu vadītāji; personas, kas atbildīgas par profesionālo apmācību, personas, kas atbildīgas par uzņēmuma darbinieku mācībām, to plānošanu un karjeras vadību uzņēmumā, uzņēmuma personāla vadības speciālisti, u.c.

Dalībniekam ir jābūt programmas dalībvalsts pilsonim vai citas valsts pilsonim, ja viņš dzīvo, mācās vai strādā kādā no programmas dalībvalstīm.

Projektu var pieteikt tikai juridiskas personas.

Ilgums: 1 – 6 nedēļas.

Attiecināmās izmaksas: uzturēšanās izdevumi, ceļa izdevumi, dalībnieku sagatavošanas izdevumi, administratīvie izdevumi. Katrai valstij ir savas uzturēšanās izmaksu likmes.

Partnerības (1)

Sadarbība var notikt ne tikai starp profesionālās izglītības iestādēm un institūcijām, bet arī starp uzņēmumiem, sociālajiem partneriem **un politikas veidotājiem.**

Sadarbība var notikt nacionālajā, **reģionālajā un vietējā līmenī**, kā arī starp dažādiem uzņēmējdarbības sektoriem.

Var piedalīties profesionālās izglītības iestāžu pasniedzēji un audzēkņi, uzņēmumu un sociālo partneru pārstāvji, politikas veidotāji.

Projektus var iesniegt profesionālās izglītības iestādes vai organizācijas, kas veicina profesionālās izglītības attīstību.

Partnerības (2)

Finansējums: partnerības projektos finansējumu aprēķina un piešķir, balstoties uz partnera mobilitāšu skaitu.

Mobilitāte ir projekta dalīborganizācijas darbinieka vai audzēkņa brauciens uz ārvalstīm, lai piedalīties kādā no projekta aktivitātēm.

Katrai projektā iesaistītajai organizācijai var būt atšķirīgs mobilitāšu skaits:

- Min. 4 mobilitātes vienam partnerim – 7 000,00 EUR;
- Min. 8 mobilitātes vienam partnerim – 11 000,00 EUR;
- Min. 12 mobilitātes vienam partnerim – 17 000,00 EUR;
- Min. 24 mobilitātes vienam partnerim – 25 000,00 EUR.

Maksimālais ilgums - 2 gadi.

Sagatavošanas vizītes

Palīdz atrast piemērotu partnerorganizāciju, lai kopīgi izstrādātu projekta pieteikumu.

Sagatavošanas vizītes laikā var:

- apmeklēt potenciālā sadarbības partnera organizāciju (ne vairāk kā divas organizācijas vienā vizītē);
- piedalīties programmas dalībvalstu Nacionālo aģentūru organizētos kontaktsemināros.

Attiecināmās izmaksas: uzturēšanās un apdrošināšanas izdevumi, ceļa izdevumi, dalības maksa kontaktsemināros.

Katrai valstij ir savas uzturēšanās izmaksu likmes.

Maksimālais finansējums vienai vizītei - 1000 EUR.

Ilgums: 1 - 5 dienas.

Ieteicamais ilgums: 2-3 dienas.

Leonardo da Vinci apakšprogrammas projektu pieteikumu iesniegšanas termiņi

- **Sadarbības tīklu projektu pieteikumi** - līdz 2013.gada 31. janvārim (jāiesniedz EACI);
- **Inovāciju pārneses un attīstības projektu pieteikumi** – līdz 2013. gada 31. janvārim;
- **Mobilitātes projektu pieteikumi** – līdz 2013. gada 1. februārim;
- **Partnerības projektu pieteikumi** - līdz 2013. gada 21. februārim;
- **Sagatavošanas vizītes** – projektu pieteikumi vizītēm pie partneriem iesniedzami vismaz 2 mēnešus pirms plānotās vizītes pie partnera, atbilstoši VIAA mājas lapā noteiktajiem termiņiem.

Informācija internetā:

http://www.viaa.gov.lv/lat/muzizglitiba_programma/leonardo_da_vinci/par_programmu/

http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php.

Grundtvig (pieaugušo izglītība)

Atbalstāmās aktivitātes:

- Mācību partnerības;
- Darbnīcas;
- Senioru brīvprātīgais darbs;
- Sagatavošanas vizītes;
- Pieaugušo izglītības personāla profesionālā pilnveide;
- Pieaugušo izglītības personāla vizītes un apmaiņas braucieni;
- Asistentūra.

Mācību partnerības (1)

2-gadīgi sadarbības projekti, kuros darbojas vismaz 3 pieaugušo izglītības organizācijas, kuras **var pārstāvēt gan formālo, gan neformālo pieaugušo izglītību.**

Finansējums:

Aprēķina un piešķir, balstoties uz mobilitāšu skaitu.

Mobilitāte ir projektā iesaistītās organizācijas darbinieka vai izglītojamā brauciens uz ārvalstīm, lai iesaistītos kādā projekta aktivitātē.

Katrai no projektā iesaistītajām organizācijām var būt atšķirīgs mobilitāšu skaits.

- Min. 4 mobilitātes vienam partnerim – 7500,00 EUR;
- Min. 8 mobilitātes vienam partnerim – 10 000,00 EUR;
- Min. 12 mobilitātes vienam partnerim – 15 000,00 EUR;
- Min. 24 mobilitātes vienam partnerim – 21 000,00 EUR.

Mācību partnerības (2)

Atbalstāmās aktivitātes:

- pieredzes un labas prakses apmaiņa dažādos veidos, īpaši izmantojot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (piemēram, mājas lapas, e-pastu, video konferences);
- tehnisku objektu, zīmējumu un mākslas priekšmetu izveide saistībā ar projektu;
- nozares pētniecība, projekta pētniecība utt.;
- uzvedumu sagatavošana (piemēram, teātra izrādes, mūzikli utt.);
- valodas pilnveide partnerībā iesaistītajām personām, lai nodrošinātu nepieciešamās zināšanas partnerības darba valodā;
- sadarbība ar citiem projektiem līdzīgās nozarēs, u.c.

Īpaši vēlama ir cilvēku no sociāli atstumtajām grupām iesaistīšana projekta aktivitātēs.

Darbnīcas

Iespēja jebkuram pieaugušajam piedalīties mācību pasākumos un semināros (darbnīcās), kas notiek kādā citā Mūžizglītības programmas dalībvalstī.

Projektu konkursā, kuram pieteikumi jāiesniedz līdz 2013.gada 21.februārim, iespējams organizēt neformālas izglītības pasākumus tikai un vienīgi **pieaugušo izglītotājiem, kuri darbojas lasītprasmes un rakstītprasmes mācīšanas jomā.**

Katrā darbnīcā piedalās 10 – 20 dalībnieki.

Darbnīcas ilgums 5 – 10 dienas.

Darbnīcu dalībnieki:

- darbnīcās, kuras notiek līdz 31.08.2013. – ikviens pieaugušais, kas sasniedzis 18 gadu vecumu;
- darbnīcās no 01.09.2013. – skolotāji, izglītotāji, administratatori, kuri ir iesaistīti pieaugušo lasītprasmes un rakstītprasmes mācīšanā.

Darbnīcu tēmas:

- darbnīcās līdz 31.08.2013. – māksla, kultūra, valodas, zinātne, ekoloģija, pilsonība, starpkultūru dialogs u.c.
- darbnīcās no 01.09.2013. - lasītprasmes un rakstītprasmes mācīšanas pieaugušajiem metodiskie, pedagoģiskie, satura un citi saistītie aspekti.

Senioru brīvprātīgā darba projekti

Piedalās divas organizācijas, lai organizētu brīvprātīgo senioru apmaiņu starp savām organizācijām.

Ilgums: 2 gadi.

Galvenie nosacījumi:

- brīvprātīgais seniors ir pieaugušais vecumā virs 50 gadiem;
- katra organizācija nosūta un uzņem 2 – 6 brīvprātīgos;
- brīvprātīgā darba ilgums ir 3 – 8 nedēļas, minimālais ilgums ar ceļošanu ir 21 diena;

Finansējumu piešķir kā vienotas likmes finansējumu katrai organizācijai, kas piedalās projektā. Finansējums atkarīgs no nosūtāmo un uzņemamo personu skaita, mobilitātes ilguma un iesaistītajām valstīm.

Finansējumu piešķir:

- ceļa un uzturēšanās izdevumiem;
- projekta vadības izdevumiem;
- citām izmaksām.

Pieteikumus iesniedz abas organizācijas savu valstu nacionālajās aģentūrās.

Sagatavošanas vizītes

Paredzētas, lai palīdzētu institūcijām atrast piemērotu partnerorganizāciju un izstrādātu kopīgus projektus.

Sagatavošanas vizītes laikā var:

- apmeklēt potenciālā sadarbības partnera organizāciju (ne vairāk kā divas organizācijas vienā vizītē);
- piedalīties programmas dalībvalstu Nacionālo aģentūru organizētos kontaktsemināros.

Attiecināmās izmaksas: uzturēšanās un apdrošināšanas izdevumi, ceļa izdevumi, dalības maksa kontaktsemināros.

Katrai valstij ir noteiktas savas uzturēšanās izmaksu likmes.

Maksimālais finansējums vienai vizītei - 1000 EUR.

Ilgums: 1 - 5 dienas.

Ieteicamais ilgums: 2-3 dienas.

Pieaugušo izglītības personāla profesionālā pilnveide

Sniedz iespēju personām, kas strādā pieaugušo izglītības jomā (**visplašākajā tās izpratnē**), uzlabot savas pedagoģiskās, mācīšanas, konsultēšanas un vadīšanas prasmes.

Ilgums: 5 darba dienas - 6 nedēļas.

Projektu var iesniegt:

- Fiziskas personas, kas atbilst aktivitātes mērķa grupai. Individuālas personas parasti projekta pieteikumu iesniedz caur organizāciju, kas pārstāv dalībnieku.
- Izņēmuma gadījumos, ja šādas organizācijas nav, pieteikumu var iesniegt individuāli VIAA.

Finansējuma apjoms:

Aprēķina, balstoties uz programmā noteiktām maksimālajām likmēm.

Attiecināmās izmaksas: uzturēšanās izdevumi, ceļa izdevumi, kursu dalības maksa, dalībnieku sagatavošanas izdevumi.

IIEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ.

Var piedalīties viens cilvēks vai neliela grupa. Ja piedalās grupa, pieteikums jāsniedz katrai personai atsevišķi/individuāli.

Var pieteikties **pieaugušo izglītības:**

- vadošais personāls;
- skolotāji (tai skaitā tie, kas uzsāk darbu vai atgriežas no darba citā jomā);
- personāla tālākizglītotāji;
- **darbinieki un konsultanti, kas strādā** valsts institūcijā vai **vietējā pašvaldībā.**

Finansējuma apjoms:

Aprēķina, balstoties uz programmā noteiktām maksimālajām likmēm.

Attiecināmās izmaksas: uzturēšanās izdevumi, ceļa izdevumi, kursu dalības maksa, dalībnieku sagatavošanas izdevumi.

Asistentūra

Iespēja pašreizējiem un topošajiem pieaugušo formālās un neformālās izglītības darbiniekiem veikt asistenta pienākumus citas programmas dalībvalsts pieaugušo izglītības organizācijā.

Var pieteikties pieaugušo izglītības personāls:

- skolotāji, kas izglīto pieaugušos;
- pieaugušo izglītotāji, kas uzsāk darbu vai atgriežas tajā pēc pārtraukuma;
- augstskolu beidzēji, kas uzsāk darbu pieaugušo izglītības jomā;
- tālākizglītības kursu organizētāji;
- lektori.

Asistenti var būt dažāda vecuma un ar dažādu darba pieredzi pieaugušo izglītības jomā.

Asistentūras ilgums: 12 – 45 nedēļas.

Stipendija sedz ceļa un uzturēšanās izdevumus.

Grundtvig apakšprogrammas projektu pieteikumu iesniegšanas termiņi

- **Profesionālās pilnveides un vizītes un apmaiņas projektiem** - līdz 2013.gada 16.janvārim, 30. aprīlim un 17. septembrim;
- **Daudzpusējo projektu, sadarbības tīkla un papildu pasākumu projektiem** - līdz 2013.gada 31. janvārim;
- **Mācību partnerību un darbnīcu projektiem** - līdz 2013. gada 21. februārim;
- **Asistentūras un senioru brīvprātīgā darba projektiem** - līdz 2013. gada 28. martam;
- **Sagatavošanas vizītēm** –
  - vismaz 2 mēnešus pirms plānotās vizītes pie partnera,
  - kontaktsemināriem atbilstoši VIAA mājas lapā noteiktajiem termiņiem.

Informācija internetā:

http://www.viaa.gov.lv/lat/muzizglitibas_programma/grundtvig/grundtvig_jaunami/?text_id=13599

Programma „Eiropa pilsoņiem”

Apakšprogrammas:

- **Aktīvi iedzīvotāji Eiropai** - vērsta uz pilsētu sadraudzības attīstību, pilsoņu projektu un iniciatīvu atbalstīšanu.
- **Aktīva pilsoniskā sabiedrība Eiropā** - atbalsta Eiropas pilsonisko sabiedrību – nevalstiskās organizācijas.
- **Aktīvi Eiropas piemiņas pasākumi** – atbalsta pasākumus, kas ir vērsti uz staļinisma un nacistisma laika vēsturisko liecību saglabāšanu un veicina Eiropas sabiedrības izpratnes par mieru, stabilitātes un demokrātiju kā vērtībām stiprināšanu.

Mērķis:

Palielināt Eiropas iedzīvotāju lomu Eiropas Savienības attīstības procesos.

Atbalsta programma „Aktīvi iedzīvotāji Eiropai”

- Sadraudzības pilsētu iedzīvotāju tikšanās;
- Sadraudzības pilsētu tīklojums;
- Iedzīvotāju projekti;
- Atbalsta pasākumi.

Sadraudzības pilsētu iedzīvotāju tikšanās

Pasākumi, kuros tiekas sadraudzības pilsētu iedzīvotāji, lai veidotu un stiprinātu sapratni starp iedzīvotājiem un kultūrām.

Pieteikuma iesniedzēji un partneri: **pilsētas/pašvaldības** vai to sadraudzības komitejas, vai citas bezpeļņas organizācijas, kas pārstāv vietējās institūcijas.

Jāiesaista partneri no vismaz **2 valstīm**.

Jāpiedalās vismaz **25 uzaicinātiem dalībniekiem**. „Uzaicinātie dalībnieki” ir starptautiski dalībnieki, kurus ir nosūtījušas attiecināmo partneru pilsētu pašvaldības. Vismaz puse dalībnieku nedrīkst būt ievēlēti valdības pārstāvji vai pašvaldības amatpersonas.

Budžets: EUR 5000 – 25 000.

Finansējumu aprēķina kā vienotas likmes finansējumu, ar kuru sedz visas izmaksas, kas saistītas ar tikšanos, t.i., sagatavošanas, organizēšanas, dalībnieku uzturēšanās un ceļa izmaksas.

Ilgums: maksimāli 21 diena.

Sadraudzības pilsētu tīklojums

Pilsētu sadraudzība nozīmē, ka divas **pašvaldības** vieno ciešas saites. Tīklojumi jāizmanto, lai šādu sadraudzības pilsētu starpā veidotu **tematisku un ilglaicīgu sadarbību**.

Pieteikuma iesniedzēji un partneri:

- **Pilsētas/pašvaldības vai to sadraudzības komitejas vai tīkli;**
- **Citi vietējo/reģionālo iestāžu līmeņi;**
- Vietējo iestāžu federācijas/apvienības.
- Vietējās iestādes pārstāvošas bezpeļņas organizācijas.

Partneru skaits: pašvaldības no vismaz **četrām valstīm**.

Dalībnieku skaits: vismaz 30 uzaicinātie dalībnieki. „Uzaicinātie dalībnieki” ir starptautiski dalībnieki, kurus ir deleģējuši partneri.

Katrā projektā jāparedz vismaz **trīs pasākumi**.

Budžets: EUR 10000 – 150 000.

Finansējumu aprēķina kā vienotas likmes finansējumu, summējot: katram pasākumam pieprasīto summu; komunikāciju līdzekļiem pieprasīto summu, koordinācijas izmaksas.

Projekta ilgums: maksimāli 24 mēneši. Katra pasākuma ilgums: maksimāli 21 diena.

iedzīvotāju projekti

Mērķis ir izmantot novatoriskas metodikas un pieejas, lai veicinātu pilsoņu aktīvu līdzdalību Eiropas līmenī un stimulētu dialogu starp Eiropas pilsoņiem un Eiropas iestādēm. Prioritāri ir projekti, kuru mērķis ir veicināt līdzdalību vietējā līmenī.

Partneru statuss un skaits: pilsoniskās sabiedrības organizācijas vai vietējās iestādes no vismaz **5 valstīm**.

Dalībnieku skaits: vismaz 200 uzaicinātie dalībnieki. Vismaz 30% projekta dalībnieku jāparstāv valstis, kas nav uzņemošā valsts.

Budžets: EUR 100 000 – 250 000.

Finansējumu aprēķina kā budžeta finansējumu. Programma sedz 60% no kopējām attiecināmajām izmaksām.

Projekta ilgums: maksimāli 12 mēneši.

Atbalsta pasākumi

Atbalsta pasākumus, kuru rezultātā var izveidoties ilgtermiņa partnerattiecības un tīkli.

Pieteikuma iesniedzēji un partneri: vietējo iestāžu federācijas/apvienības vai citas organizācijas ar īpašām zināšanām/pieredzi par pilsoniskumu.

Partneru skaits: vismaz no **2 valstīm**.

Katrā projektā jāparedz vismaz **2 pasākumi**.

Budžets: EUR 30 000 – 100 000.

Finansējumu aprēķina kā budžeta finansējumu. Programma sedz 80% no kopējām attiecināmajām izmaksām.

Projekta ilgums: maksimāli 12 mēneši.

Apakšprogramma

“Aktīvi Eiropas piemiņas pasākumi” (1)

Atbalsta projektus:

- ar mērķi saglabāt galvenās masveida deportāciju un bijušo koncentrācijas nometņu vietas un piemiņas vietas, un citas nacisma masveida moku un iznīcināšanas vietas, kā arī arhīvus, kur glabājas ar šiem notikumiem saistīti dokumenti;
- ar mērķi saglabāt upuru piemiņu un to cilvēku piemiņu, kuri ārkārtējos apstākļos glāba līdzcilvēkus no holokausta;
- projektus staļinisma masu iznīcināšanas un masu deportāciju upuru piemiņai.

Pieteikuma iesniedzēji un partneri:

- Nevalstiskās organizācijas;
- Izdzīvojušo apvienības;
- Iestādes, kas nodarbojas ar piemiņas pasākumiem;
- Muzeji;
- Vietējās un reģionālās iestādes;
- Vispārēju Eiropas interešu federācijas;
- Nodibinājumi;
- Pētniecības/izglītības iestādes.

Apakšprogramma

“Aktīvi Eiropas piemiņas pasākumi” (2)

Partneru skaits: jāiesaista organizācijas no vienas programmas dalībvalsts.

Budžets: EUR 10 000 – 100 000.

Finansējumu aprēķina kā budžeta vai vienotas likmes finansējumu.
Programma sedz 70% no kopējām attiecināmajām izmaksām.

Projekta ilgums: maksimāli 18 mēneši.

Programmas „Eiropa pilsoņiem” projektu pieteikumu iesniegšanas termiņi

- **Sadraudzības pilsētu iedzīvotāju tikšanās:**
2013.gada 1.februāris, 1.jūnijs, 1. septembris
- **Sadraudzības pilsētu tematiskie projekti:**
2013.gada 1.februāris, 1. septembris
- **Atbalsta pasākumi:** 2013.gada 1.jūnijs
- **Aktīvi Eiropas piemiņas pasākumi:** 2013.gada 1.jūnijs

Informācija internetā:

http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/funding/2012/index_en.php

Programma „Kultūra” (1)

Mērķi:

Veicināt pārrobežu sadarbību kultūras jomā, rosināt radīto mākslas un kultūras vērtību starptautisku izplatīšanu, un sekmēt starpkultūru dialogu.

Atbalstāmie pasākumi (apakšprogrammas):

- Atbalsts kultūras pasākumiem.
- Atbalsts kultūras institūcijām, tai skaitā indivīdiem.
- Pasākumi, kuru ietvaros tiek atbalstīta radīto mākslas un kultūras vērtību starptautiska izplatīšana, mākslas un kultūras darbinieku mobilitāte, informācijas apmaiņa, u.c..

Programma „Kultūra”(2)

Projektu ilgums: 12-36 mēneši, atkarībā no programmas.

Programmas dalībvalstis: ES dalībvalstis, Islande, Lihtenšteina, Norvēģija, Albānija, Bosnija Hercegovina, Horvātija, bijusī Dienvidslāvijas republika, Montenegro, Serbija, Turcija.

Partneru skaits: minimāli 3 no 3 dažādām programmas dalībvalstīm.

Informācija internetā:

http://ec.europa.eu/culture/index_en.htm

nas „Kultūra” 2013.gada projektu konkursi (1)

Literāro tulkojumu projekti

Programma sekmē plašu Eiropas literatūras izplatību Eiropas pilsoņu vidū, atbalstot augstas kvalitātes Eiropas literatūras tulkošanu un publicēšanu.

Iesniedzēji: valsts vai privāta izdevniecība vai izdevēju grupa.

Atbalstāmie projekti: 1-10 daiļliteratūras darbu tulkošana no vienas Eiropas valodas (avota valoda) citā Eiropas valodā (mērķa valoda).

Atbilstoši ir tikai daiļliteratūras darbi, neatkarīgi no literārā žanra, piemēram, romāni, pasakas, stāsti, teātra lugas, dzeja, komiksi. Darbi, kas nav daiļdarbi, netiek atbalstīti, piemēram, tūristu ceļveži, autobiogrāfijas, biogrāfijas, zinātniskie darbi. Attaisnotas tiek tikai tulkošanas izmaksas.

Projekta ilgums: maksimāli 24 mēneši. Ar projekta ilgumu saprot laikposmu no pirmā darba tulkošanas sākuma līdz pēdējā pārtulkotā darba publicēšanas datumam.

Finansējums: EUR 2000 - 60 000.

Programmas „Kultūra” 2013.gada projektu konkursi (2)

Sadarbības projekti (ar Austrāliju un/vai Kanādu)

Iesniedzēji: valsts vai privātas organizācijas, kuru galvenā darbība saistīta ar kultūras jomu (kultūras un jaunrades sektors).

Projekta pieteicējs un partneri: vismaz 3 no 3 programmas dalībvalstīm.

Atbalstāmie projekti: jānotiek sadarbībai kultūras jomā ar vismaz vienu partneri no izvēlētajās *trešās valsts*. Vismaz 50 % no projekta darbības jānotiek šajā valstī.

Projektiem jāveicina:

- kultūras nozarē strādājošo cilvēku starptautiskā mobilitāte;
- kultūras un mākslas darbu un produktu starptautiskā aprīte;
- starpkultūru dialogs.

Projekta ilgums: maksimāli 24 mēneši.

Finansējums: EUR 50 000 - 200 000. Programma sedz 50% no kopējām attiecināmajām izmaksām.

Programmas „Kultūra” projektu pieteikumu iesniegšanas termiņi

- Literāro tulkojumu projekti – 2013.gada 6.februāris.
- Sadarbības projekti (ar Austrāliju un/vai Kanādu) – 2013.gada 3.maijs.

Programma „Veselība”

Programmas mērķi:

1. Uzlabot iedzīvotāju veselību un tās drošību.
2. Veicināt veselību, mazināt veselības saglabāšanas un uzturēšanas iespēju nevienlīdzību.
3. Radīt un izplatīt informāciju un zināšanas par veselību.

Apakšprogrammas:

- Patērētāju apakšprogramma.
- Veselības apakšprogramma.
- Programma konferenču rīkošanai un dalībai konferencēs.

Programmas dalībvalstis: ES dalībvalstis, Islande, Lihtenšteina, Norvēģija, Horvātija.

Partneru statuss un skaits: juridiskas personas, minimāli 2, vidēji 6-10.

Programmas finansējuma likme: 60%, izņēmuma gadījumos 80%.

Projektu iesniegšanas termiņš: 2013.gada 22.marts.

Informācija internetā: <http://ec.europa.eu/eahc/health/projects.html>

Programma “Life”

Apakšprogrammas:

- **LIFE+ daba un bioloģiskā daudzveidība.** Galvenais mērķis: aizsargāt, saglabāt, atjaunot, uzraudzīt un veicināt dabas sistēmu funkcionēšanu, dabiskos biotopus, savvaļas augus un dzīvniekus, lai apturētu bioloģiskās daudzveidības, tostarp ģenētisko resursu dažādības, samazināšanos ES;
- **LIFE+ vides politika un pārvaldība;**
- **LIFE + informēšanas projekti.**

Programmas dalībvalstis: ES dalībvalstis.

Partneru statuss un skaits: publiskas un/vai privātas institūcijas, vēlama plaša partnerība.

Programmas finansējuma likme: 50%, izņēmuma gadījumos 75% (Putnu direktīvā un Biotopu direktīvā norādītajiem prioritārajiem biotopiem/sugām).

Projektu iesniegšanas termiņš: 2013.gada 25.junijs.

Informācija internetā: <http://ec.europa.eu/environment/life/funding/lifeplus.htm> (vadlīnijas tiks publicētas 14.02.2013.)

Eko inovāciju atbalsta programma

Atbalsta projektus, kuru ietvaros tiek radīti produkti un tehnoloģijas, kas:

- sniedz pozitīvu ietekmi uz vidi;
- rada ekonomisko ieguvumu;
- sekmē inovācijas.

Īpaši atbalsta: materiālu pārstrādi, ilgtspējīgus būvmateriālus, pārtikas produktu un dzērienu ražošanas attīstību, ūdens ieguvu un attīrīšanu, “zaļo” biznesu.

Programmas dalībvalstis: ES dalībvalstis, Islande, Lihtenšteina, Norvēģija, Horvātija, Albānija, Izraēla, bijusi Dienvidslāvijas Republika, Montenegro, Serbija, Turcija.

Partneru statuss un skaits: publiskas un/vai privātas institūcijas, vēlama MVU dalība. Minimāli 3 partneri.

Ilgums: maksimāli 36 mēneši.

Programmas finansējuma likme: 50%.

Projektu iesniegšanas termiņš: Šobrīd konkurss nav izsludināts. Plānots 2013.gada maija sākumā.

Informācija internetā:

http://ec.europa.eu/environment/eco-innovation/getting-funds/call-for-proposals/index_en.htm

Programma “Mediji” (1)

Mērķis:

Sekmēt Eiropas kultūras un lingvistiskās daudzveidības un audiovizuālo vērtību radīšanu un saglabāšanu.

Atbalstāmie pasākumi (apakšprogrammas):

- Atbalsts prasmju apguvei audiovizuālās jomas speciālistiem, īpaši atbalstot MVU.
- Atbalsts audiovizuālo darbu izveidei un demonstrēšanai.
- Atbalsts audiovizuālo darbu digitalizācijai, īpaši sekmējot digitālo katalogu un digitālo platformu izveidi.

Programmas dalībvalstis:

ES dalībvalstis, Islande, Norvēģija, Lihtenšteina, Šveice, Horvātija, Bosnija un Hercegovina.

Programma “Mediji” (2)

Atbalsta saņēmēji:

- Specializētas apmācību institūcijas.
- Audiovizuālās industrijas jomā strādājošas organizācijas un MVU.
- Filmu producēšanas un TV skolas.
- Universitātes.

Programmas dalībvalstis: ES dalībvalstis, Islande, Lihtenšteina, Norvēģija, Horvātija.

Partneru skaits: minimāli 3 partneri.

Programmas finansējuma likme: 50%, izņēmuma gadījumos 60-75%.

Informācija internetā:

http://ec.europa.eu/culture/media/about/media-funding-schemes_en.htm

Programma “Jaunatne darbībā”

Neformālās izglītības programma 13 līdz 30 gadus jauniem jauniešiem no ES un partnervalstīm.

Apakšprogrammas:

- Jaunatne Eiropai: Jauniešu apmaiņas, Jauniešu iniciatīvas un Jauniešu demokrātijas projekti;
- Eiropas Brīvprātīgais darbs;
- Jaunatne pasaulē: Jauniešu apmaiņas, Sadarbības tīklu un apmācību projekti;
- Jaunatnes atbalsta sistēmas;
- Atbalsts Eiropas līmeņa sadarbībai jaunatnes jomā.

Projektu iesniedzēji var būt: bezpeļņas vai nevalstiskās organizācijas; **valsts/pašvaldību iestādes, pašvaldības**; neformālas jauniešu grupas; komercstruktūras, kas organizē pasākumu jaunatnes, sporta vai kultūras jomā;

Atbalstāmās aktivitātes (1)

“Jaunatne Eiropai”

- Jauniešu apmaiņas (divpusējas, trīspusējas vai daudzpusējas);
- Jauniešu iniciatīvas - atbalsta vietējā, reģionālā vai nacionālā līmenī veidotus jauniešu grupu projektus;
- Jauniešu demokrātijas projekti – sniedz atbalstu jauniešu līdzdalībai demokrātijas procesos vietējā, reģionālā, nacionālā vai starptautiskā līmenī.

“Jaunatne pasaulē”

- Sadarbība ar Eiropas Savienības kaimiņvalstīm, galvenokārt Jauniešu apmaiņas un apmācības un sadarbības projektus jaunatnes jomā.
- Sadarbība ar citām pasaules valstīm, īpaši pieredzes apmaiņai citur pasaulē. Veicina jauniešu un jaunatnes darbinieku apmaiņu un apmācību, jaunatnes organizāciju partnerības un sadarbības tīklus.

Atbalstāmās aktivitātes (2)

“Eiropas Brīvprātīgais darbs”

- Sniedz atbalstu jauniešu dalībai dažādos brīvprātīgā darba pasākumos gan ES, gan ārpus tās.

“Jaunatnes atbalsta sistēmas”

- Jaunatnes darbinieku un organizāciju aktīvo personu apmācības un sadarbības tīklu veidošana.

“Atbalsts Eiropas līmeņa sadarbībai jaunatnes jomā”

- Jauniešu un jaunatnes politikas veidotāju tikšanās. Finansē sadarbību, seminārus un strukturēto dialogu starp jauniešiem, jaunatnes darbiniekiem un par jaunatnes politiku atbildīgajām personām.

Programmas “Jaunatne darbībā” projektu pieteikumu iesniegšanas termiņi

- 1. februāris – projekts jāuzsāk laikā no 1. maija līdz 31. oktobrim;
- 1. maijs - projekts jāuzsāk laikā no 1. augusta līdz 31. janvārim;
- 1. oktobris - projekts jāuzsāk laikā no 1. janvāra līdz 31. jūnijam.

Prasības dalībnieku skaitam, vecumam, pasākumu ilgumam, budžeta aprēķināšanas kārtībai katrai apakšprogrammai ir atšķirīgas.

Informācija internetā:

http://ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/doc443_en.htm

<http://www.jaunatne.gov.lv/>

Programma “Inteliģentā enerģija Eiropai”

- Administrējošā institūcija: Konkurences un inovāciju izpildaģentūra.
- Mērķis: veicināt plašāku energoefektivitātes pasākumu ieviešanu un atjaunojamo resursu izmantošanu Eiropā.
- Atbalsta dažādu institūciju, tai skaitā **pašvaldību**, darbu energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas jomās.
- Apakšprogrammas:
  - SAVE – Energoefektivitāte;
  - ALTENER – Atjaunojamā enerģija un jauni enerģijas avoti;
  - STEER – Transports;
  - INTEGRATED – Horizontālās iniciatīvas.

Programmas “Inteliģentā enerģija Eiropai” galvenie atbalsta nosacījumi

- Projektam ir jāpalīdz sasniegt Eiropas izvirzītos mērķus klimata izmaiņu samazināšanā un enerģētikā.
- Iesaistīti vismaz 3 partneri no valstīm, kuras var saņemt programmas atbalstu.
- Atbalsta pretendenti: jebkura valsts vai privāta organizācija (juridiska persona), kura dibināta Eiropas Savienības valstīs, Norvēģijā, Islandē, Lihtenšteinā un Horvātijā.
- Projekta realizācijas laiks: 2 līdz 3 gadi.
- Netiek piešķirtas investīcijas iekārtu iegādei vai būvdarbiem, kā arī pētījumiem.
- Atbalsta intensitāte: līdz 75% no attiecināmajām izmaksām.
- Iesniegšanas termiņš: 2013.gada 8.maijs.

SAVE – Energoefektivitāte

➤ **Energoefektivitāte rūpniecībā:**

- mazo un vidējo uzņēmumu nodrošināšana ar atbilstošu informāciju par energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumiem un šo pasākumu ieviešanas stimulēšana. Projektos jāiesaista nozaru asociācijas un gala rezultātā katram ES ieguldītajam eiro, jārada vismaz vairākus simtus kWh enerģijas ietaupījums.

➤ **Patērētāju uzvedība:**

- tirgus uzraudzība un sadarbības veicināšana starp atbildīgajām institūcijām un testēšanas laboratorijām;
- inovatīvi risinājumi, kas veicinātu noteiktu patērētāju mērķgrupu uzvedības maiņu.

➤ **Energopakalpojumi:**

- energopakalpojumu tirgus attīstības veicināšana, nodrošinot tā caurspīdīgumu;
- energopakalpojumu pieejamības nodrošināšana maziem gala patērētājiem;
- iespēja māsaimniecībām pārliecināties par viedo skaitītāju un informatīvo rēķinu lietderību.

Apakšprogrammas “SAVE – Energoefektivitāte” projekta piemērs

- Projekts “3-fold initiative for Energy planning and sustainable development at local level”, (3-NITY).
- Partneri: European Foundation for Quality Management, Beļģija, Centre for Renewable Energy Sources (CRES), Grieķija, REGION OF CRETE - REGIONAL ENERGY AGENCY OF CRETE, Grieķija, L Agency, Nīderlande, Institute for Energy Technology, Norvēģija, MF, Norvēģija, Municipality of Skedsmo, Norvēģija, Fundacja na Rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii, Polija, Centro da Biomassa para a Energia, Portugāle, Agencija za prestrukturiranje energetike d.o.o., Slovēnija, Municipality of Gotland, Zviedrija, Projektinriktad Forskning & Utveckling i Göteborg AB, Zviedrija, Western Isles Council - ISLENET, Lielbritānija.
- Mērķis: sekmēt vietējo pašvaldību ilgtspēju enerģētisko resursu nodrošinājuma jomā.
- Projekta laikā tika izstrādāts, testēts un demonstrēts materiāls, kas ietver praktiskus ieteikumus, kā vietējā līmenī sagatavot un ieviest enerģētisko resursu efektīvas apsaimniekošanas plānus. Izstrādātie ieteikumi balstās projekta partneru labākajā pieredzē.

http://www.eaci-projects.eu/iee/page/Page.jsp?op=project_detail&prid=1422&side=downloadablefiles

ALTENER – Atjaunojamās enerģijas avoti

➤ **Elektrības ražošana no atjaunojamajiem energoresursiem:**

- tīklu jautājumi: politikas, regulējumi, shēmas, kas atbalstītu liela apjoma RES-e integrēšanu tīklos un mazas jaudas RES izmantojošu iekārtu labākie piemēri. Ne-tehnoloģisko barjeru mazināšana;
- pasākumi, kas ļautu paātrināt atļauju procedūras un vairot sabiedrības atbalstu (tīkli un ģeneratori);
- stratēģiskās iniciatīvas: analīze, plānošana, tirgus ietvara monitorings (tajā skaitā: visefektīvākās atbalsta shēmas un tirgus mehānismi, kas ierobežo pārmērīgas cenas, integrētas stratēģijas vēja enerģijai jūrā).

➤ **Bioenerģija:**

- stratēģiskās iniciatīvas: bioenerģijas stratēģijas līdz 2020 un pēc tā (ilgtspēja, zemes izmantošanas maiņa, utt.);
- cietā biomasā: paaugstināt piegādes no ilgtspējīgas apsaimniekošanas mežiem, lauksaimniecības atlikumiem un atkritumiem;
- biogāze: ražošana no atkritumiem (koģenerācija, pieeja tīkliem vai izmantošana transportā).

Apakšprogrammas “ALTENER – Atjaunojamās enerģijas avoti” projekta piemērs

- Projekts “Capacity building of local governments to advance Local Climate and Energy Action – from planning to action to monitoring”.
- 19 partneri no 15 valstīm: Zentrum fur Soziale Innovation (ZSI), Austrija **Municipality of Burgas, Bulgārija**, National Association of Municipalities in the Republic of Bulgaria (NAMBR), Bulgārija, WWF Bulgārija, Bulgārija, **Grad Koprivnica, Horvātija**, Estonian Regional and Local Development Agency (ERKAS), Igaunija, FCG Finnish Consulting Group Oy (FCG), Somija, Réseau Action Climat - France (CAN-FRANCE), Francija, Region of Crete - Regional Energy Agency of Crete, Grieķija, Greece, **Comune di Padova, Itālija**, Sogesca s.r.l., Itālija, Institute for Housing and Urban Development Studies BV (IHS NL), Nīderlande, WWF Poland, Polija, Agentia Pentru Eficienta Energetica Si Protectia Mediului (AEEPM), Rumānija, SKUPNOST OBČIN SLOVENIJE, Slovēnija, Klimatkommunerna (CM), Zviedrija, **Malmö Stad, Miljöförvaltningen, Sweden**, Act on Energy, Lielbritānija.
- Mērķis: atbalstīt Eiropas ilgtspējīgas enerģijas rīcības plāna attīstību – motivācija, plānošana, ieviešana, uzraudzība un izvērtēšana.
- Projekts piedāvā: 1) apmācību programmu pašvaldību lēmēj- un izpildinstitūciju darbiniekiem, kas ietver dažādus ar energoefektivitāti saistītus jautājumus, 2) apmācību programmu pašvaldību apvienību un pašvaldību sadarbības tīklu darbiniekiem, enerģētikas aģentūrām, ar mērķi sagatavot pasniedzējus.

Projekts tiek ieviests!

Vietējo pašvaldību vadītāji, politiķi, darbinieki var pieteikties bezmaksas apmācībām.

<http://www.covenant-capacity.eu>

➤ **Energoefektīvs transports:**

- veicināt ilgtspējīgu pilsētas transporta plānu ieviešanu;
- atzinību guvušu transporta veidu nomaiņas piemēru ieviešana:
- personīgā transporta lietošanas aizstāšana ar sabiedriskā transporta izmantošanu;
- jaunu dalībnieku iesaistīšana automašīnu koplietošanā;
- jaunu dalībnieku iesaistīšana velosipēdu lietošanā;
- auto un sabiedriskā transporta lietošanas aizstāšana ar velosipēda lietošanu.
- pasažieru pārsēšanas vietas un pilsētas transporta termināļi.

➤ **Tīri un energoefektīvi transporta līdzekļi:**

- veicināt tādu politiku un projektu ieviešanu, kas paātrinātu nekonvencionālas degvielas izmantojošu transporta līdzekļu izmantošanu pilsētās.

Apakšprogrammas “STEER – Transporta sektors” projekta piemērs

- Projekts “ASTUTE”
- Partneri: **Bromlejas pašvaldība** Londonā (Lielbritānija), Dublinas pilsētas pašvaldības Enerģētikas aģentūra (Īrija), Granadas pašvaldības Starptautiskais pilsētvides studiju centrs (Spānija), Sirakūzu pilsētas aģentūra MEDORO (atvasināta publiska persona) (Itālija), Budapeštas pašvaldības Pilsētvides pētniecības centrs Metropolitana (Ungārija), **Grācas pilsētas pašvaldība**, NVO “Austrian Mobility Research” (Austrija).
- Mērķis: Sekmēt gājēju un riteņbraucēju skaita palielināšanos pilsētās, tādā veidā mazinot transporta izmantošanu un līdz ar to veicinot CO2 emisiju samazināšanos.
- Projekta laikā tika īstenoti pasākumi, kas sekmē iedzīvotāju pārvietošanās ieradumu izmaiņas. Tika apzināti šķēršļi, kas kavē iedzīvotājus iet kājām vai braukt ar velosipēdu, izstrādāts plāns, kā šos šķēršļus novērst, izstrādāti un ieviesti jauni gājēju un riteņbraukšanas maršruti, pieredze izplatīta citās ES dalībvalstīs.

<http://www.astute-eu.org/>

<http://www.astute-eu.org/flash/video.php>

INTEGRATED INITIATIVES – Integrētās iniciatīvas

➤ **Energoefektīvs publiskais iepirkums:**

- paaugstināt to personu kvalifikāciju, kuras nodarbojas ar publisko iepirkumu nacionālajā un vietējā līmenī, lai veicinātu zaļā publiskā iepirkuma principu kritēriju izmantošanu iepirkumos, kuros iepērk enerģiju izmantojošus produktus (ieskaitot automašīnas);
- iesaistīt organizācijas, kuras ir atbildīgas par iepirkumu (tajā skaitā centrālas iepirkumu organizācijas) un izveidotu augstas atdeves shēmas.

➤ **Vietējais „enerģijas” līderis:**

- vietējā un reģionālā līmeņa pašvaldību sadarbība ilgtspējīgu enerģētikas attīstības plānu izstrādāšanā;
- pieredzes apmaiņa pilsētplānošanas jomā, nodrošinot ilgtspējīgas enerģētikas attīstības iekļaušanu teritoriālajā plānošanā vietējā un reģionālajā līmenī.

➤ **Atbalsts investīciju piesaistīšanai:**

- (1) atbalsts projektu izstrādāšanai (project development assistance) (atsevišķi izstrādātas pieteikumu vadlīnijas un pieteikumu forma). Paredzēta pašvaldībām, lai palīdzētu piesaistīt investīcijas energoefektivitātes paaugstināšanas un atjaunojamos energoresursus izmantojošiem projektiem. Minimālās investīcijas 3 miljoni EUR – minimālais tehniskās palīdzības apjoms 200 000 eiro (līdz 75% no projekta izstrādāšanas izmaksām);
- (2) finansējuma risinājumu piemērošana (replication of financing solutions) (IEE projektu pieteikumu vadlīnijas un pieteikumu forma).

➤ **Energoefektivitātes paaugstināšana un atjaunojamie energoresursi ēkās:**

- ēku energoefektivitātes sertifikātu kā stimula izmantošana pakāpeniskas ēku renovācijas attīstīšanai;
- esošā ēku kopuma transformēšana zema enerģijas patēriņa ēkās;
- kvalitātes un atbilstības uzlabošana būvniecībā.

Projekšprogrammas “INTEGRATED INITIATIVES” Integrētās iniciatīvas” projekta piemērs

- Projekts “Accelerate local energy investment in the province of Huelva (ACCELERATE)”.
- Partneri: Provincial Energy Agency of Huelva (APEH), Spānija.
- Mērķis: Sekmēt atjaunojamās enerģijas resursu izmantošanu un energoefektivitāti paaugstinošu pasākumu ieviešanu Huelvas provinces (Spānija) 77 pašvaldībās.
- Projekts paredz īstenot pasākumus, kas sekmēs privāto investīciju piesaisti vismaz 7,5 miljonu EUR apmērā pašvaldību infrastruktūras objektiem, kuros paredzēti energoefektivitāti paaugstinoši pasākumi.

http://www.eaci-projects.eu/iee/page/Page.jsp?op=project_detail&prid=2568

<http://www.diphuelva.es>

7.letvara programma (Horizon 2020)

Programmas mērķis:

- Sekmēt ES konkurētspējas paaugstināšanos.

Tematiskās jomas:

- Veselība;
- Pārtika, lauksaimniecība, zivsaimniecība un biotehnoloģija;
- Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas;
- Nanozinātnes, nanotehnoloģijas, materiāli un jaunas ražošanas tehnoloģijas;
- Enerģētika;
- Vide (tostarp klimata pārmaiņas);
- Transports (tostarp aeronautika);
- Sociālekonomiskās zinātnes un humanitārās zinātnes;
- Kosmoss;
- Drošība.

7.letvara programmas (Horizon 2020) apakšprogrammas

- “Sadarbība” veicina sadarbību starp uzņēmējdarbības vides un akadēmiskiem partneriem.
- “Idejas” atbalsta “progresīvo pētniecību”.
- “Cilvēki” sniedz būtisku atbalstu pētnieku mobilitātei un rosina pētniekus Eiropas Savienībā un ārpus tās izvēlēties zinātnieka karjeru.
- **“Iespējas” stiprina Eiropai nepieciešamās pētniecības iespējas uz zināšanām balstītas ekonomikas izveidei.**

7.letvara programmas (Horizon 2020)

Atbalsta saņēmēji:

- pētniecības grupas universitātēs vai pētniecības institūtos;
- uzņēmumi, kuru nolūks ir ieviest jauninājumus;
- mazie un vidējie uzņēmumi (MVU);
- MVU apvienības vai grupas;
- **valsts vai valdības administrācija (vietēja, reģionāla vai valsts);**
- zinātnieki agrīnā profesionālās darbības posmā (augstskolas diplomu ieguvušie studenti);

Projektu iesniegšanas termiņš:

Konkursi tiek izsludināti katru gadu jūlijā vairākās tematiskajās jomās. Katram konkursam tiek noteikts atšķirīgs iesniegšanas laiks: novembris, decembris, janvāris vai cits.

Informācija internetā: http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html

7.letvara programmas projektu piemēri

Projekts VIRMUS - Virtual Open Air Museum

- Īstenotāji: SIA "R UN I DEMO" un Latvijas etnogrāfiskais brīvdabas muzejs;
- Īstenošanas laiks: 2001.gada augusts – 2002.gada jūlijs;
- Mērķis: Sekmēt 3D mājaslapu izveidi brīvdabas muzejiem un arhitektūras objektiem;
- Projekta izmaksas: EUR 147 562; EK finansējums: EUR 114 148.

Projekts I-C-EU - Impact of Transport Infrastructure on International Competitiveness of Europe

- Īstenotāji: Transport & Mobility Leuven (privāta pētniecības institūcija) un 5 citi partneri no Nīderlandes, Vācijas, Polijas, Spānijas;
- Īstenošanas laiks: 2012.gada oktobris – 2014.gada septembris;
- Mērķis: veikt pētījumu, kā investīcijas transporta infrastruktūrā ietekmē ekonomisko izaugsmi, un izstrādāt ieteikumus tādu politiku plānošanai un ieviešanai, kas sekmē valstu ekonomisko attīstību;
- Projekta izmaksas: EUR 1 259 390; EK finansējums: EUR 889 546.

Programma ELENA, tās mērķi

Finansētājs: Eiropas Investīciju banka.

Mērķi:

- Sniegt atbalstu energoefektivitātes rīcības plānu izstrādei un ieviešanai, īpašu uzmanību pievēršot investīciju piesaistei (investīciju apjoms vienāds vai lielāks par 50 miljoniem EUR);
- Sniegt atbalstu programmām, kuras var tikt replicētas kā labās prakses citos ES reģionos un pilsētās;
- Veicināt inovatīvas pieejas izmantošanu.

Programmas ikgadējais finansējums: 15 miljoni EUR.

Finansējuma saņēmēji: vietējās vai reģionālās pašvaldības vai citas publiskās institūcijas, vai to grupas/apvienības, ieskaitot tās, kas ir parakstījušas Pilsētu mēra paktu.

Programmas dalībvalstis: ES dalībvalstis, Norvēģija, Islande, Lihtenšteina, Horvātija.

Programmas ELENA atbalstāmie pasākumi

ELENA sniedz tehnisku atbalstu, lai **palīdzētu pašvaldībām sagatavot investīciju piesaistes plānu un piesaistītu investorus energoefektivitātes paaugstināšanas un alternatīvo energoresursu izmantošanas pasākumu īstenošanai.**

Tehniskais atbalsts ietver:

- Tehniskās izpētes pasākumus;
- Tehniskās dokumentācijas sagatavošanu;
- Iepirkumu sagatavošanu un īstenošanu;
- Investīciju piesaisti.

Programmas ELENA atbalstāmie pasākumi

Tehniskais atbalsts paredzēts, lai projektu pieteicēji īstenotu:

- Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus un alternatīvo energoresursus izmantošanas pasākumus publiskajās un privātajās ēkās, ielu un citas publiskās telpas apgaismošanā, ar satiksmi saistītā apgaismojuma tīkla nodrošināšanā, ēku apsildīšanas un dzesēšanas sistēmu darbības pilnveidošanai;
- Efektīvas transporta sistēmas attīstības pasākumus, augsti efektīvu transporta līdzekļu ieviešanu, uzlabojumus loģistikā;
- Citus pasākumus, kas sekmē energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu un alternatīvo energoresursu izmantošanas pasākumu ieviešanu, piemēram, elektromobiļu uzpildīšanas staciju ierīkošanu.

Programmas ELENA finansēto pasākumu nosacījumi

Programma sedz līdz 90% no tehniskā atbalsta projekta izmaksām.

Projekta ietvaros piesaistīto investīciju apjomam vismaz 20x jāpārsniedz tehniskajam atbalstam pieprasītā finansējuma apjomu (*Leverage factor*).

Attiecināmās izmaksas:

- Piesaistītā personāla izmaksas;
- Tirgus izpēte un tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrāde;
- Energoaudita izmaksas;
- Iepirkumu sagatavošanas un norises nodrošināšanas izmaksas;
- Citas izmaksas, ietverot investīcijas.

Īstenošanas ilgums: līdz 36 mēnešiem.

Maksājumu kārtība:

- 40% projektu uzsākot;
- 30% projekta realizācijas gaitā;
- 30% pēc projekta realizācijas.

ELENA finansēta projekta piemērs

Saules enerģijas paneļu izmantošana pašvaldībām piederošās ēkās

- Projektu īsteno reģionālā līmeņa pārvaldes institūcija (ekvivalents Latvijā - plānošanas reģioni).
- Mērķis: atbalstīt reģiona mazās un vidējās pašvaldības investīciju piesaistes projektu izstrādē un ieviešanā.
- Sagatavošanās pasākumi: ēku, kurās var tikt uzstādīti saules enerģijas paneļi, apzināšana.
- Programmas atbalsts piešķirts:
  - Ekspertu pakalpojumi labāko iespējamo risinājumu apzināšanai;
  - Tehniskās dokumentācijas izstrāde;
  - Optimālā risinājuma izstrāde investīciju piesaistei;
  - Iepirkumu sagatavošana un īstenošana.

ELENA finansēta projekta piemērs

Esošo autobusu aizstāšana ar hibrīdautobusiem

- Projektu īsteno pilsētas pašvaldība.
- Mērķis: uzlabot pilsētas publiskā transporta efektivitāti.
- Sagatavošanās pasākumi: vajadzību identificēšana, iespēju apzināšana un optimālākā modeļa izvēle.
- Programmas atbalsts piešķirts:
  - iespējamo risku un izaicinājumu, kas var rasties saistībā ar hibrīdautobusu ieviešanu, apzināšana;
  - Optimālā risinājuma izstrāde investīciju piesaistei;
  - Iepirkumu sagatavošana un īstenošana.

Programma ELENA

Administrējošā institūcija: Eiropas Investīciju banka
www.eib.org

Informācija par programmu:
<http://www.eib.org/products/elena/index.htm>

Ar programmas ietvaros atbalstītajiem projektiem var iepazīties:
<http://www.eib.org/projects/index.htm>

Iesniegšanas termiņš: 2013.gada 8.maijs.

Saaites uz EK finansētajām programmām:

http://ec.europa.eu/contracts_grants/grants_en.htm

Citas programmas

- Programma “Nordplus”
- Ziemeļu ministru padomes programmas

Programma “NORDPLUS” (1)

Programmas darbības periods: 2012.-2016.gads.

Administrējošā institūcija:

- Augstākās izglītības starptautiskās sadarbības centrs Norvēģijā.
- Latvijā Nacionālā informācijas biroja funkcijas pilda Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA).

Mērķis:

Uzlabot un ieviest jauninājumus Ziemeļvalstu un Baltijas valstu izglītības sistēmās.

Programma atbalsta projektus, kas veicina zināšanu ieguvu, apmaiņu un sadarbības tīklu veidošanu.

Programmas “NORDPLUS” apakšprogrammas

- Jauniešu izglītības programma;
- Augstākās izglītības programma;
- Pieaugušo izglītības programma;
- Horizontālā programma;

Programma “NORDPLUS” (2)

Atbalsta saņēmēji:

Organizācijas, kuru galvenais darbības mērķis ir izglītības vai mūžizglītības īstenošana, kā arī izglītības vai mūžizglītības jomā strādājošie.

Programmas dalībvalstis: Dānija (arī Grenlande un Ferēru salas), Somija (arī Ālandu salas), Islande, Norvēģija, Zviedrija, Latvija, Lietuva un Igaunija.

Atbalstāmās aktivitātes:

- Mobilitāte
- Projekti
- Tīklojumi

Projektu iesniegšanas termiņš: 2013.gada 1.marts.

Informācija internetā: <http://www.nordplusonline.org>
http://www.viaa.gov.lv/lat/starpvalstu_sadarbiiba/nordplus/nordplus_jaunumi/?text_id=18040

Ziemeļu ministru padomes mobilitātes programmas

➤ **Mobilitātes programma „Uzņēmējdarbība un rūpniecība”** atbalsta uzņēmējdarbības un ražošanas jomu dalībnieku stažēšanos, pieredzes apmaiņas vizītes, apmācības vai sadarbības tīklu veidošanu.

Administrē Ziemeļu Ministru padomes birojs Latvijā, www.norden.lv.

Projektu iesniegšanas termiņš: 2013.gada 5.aprīlis.

➤ **Mobilitātes programma „Valsts administrācija”** atbalsta ierēdņu un citu valsts pārvaldes sektorā strādājošo stažēšanos, pieredzes apmaiņas vizītes, apmācības vai sadarbības tīklu veidošanu.

Administrē Ziemeļu Ministru padomes birojs Igaunijā, www.norden.ee.

Projektu iesniegšanas termiņš: 2013.gada 30.marts.

➤ **Mobilitātes programma "Kultūra"** atbalsta ilgtermiņa un īstermiņa sadarbības tīklu izveidi, profesionālu mākslinieku un kultūras darbinieku mobilitāti visās mākslas nozarēs.

Administrē Ziemeļvalstu kultūras punkts Somijā, www.kknord.org.

Projektu iesniegšanas termiņš: 2013.gada 6.februāris, 24.aprīlis, 11.septembris, 30.oktobris.

Paldies par uzmanību!

© Eiropas Kopienas programmas un citi finansējuma avoti

Irīna Kulitāne

Tālrunis: 29 131 859

E-pasts: irina.kulitane@rpr.gov.lv, irina.kulitane@konso.lv